ใบความรู้ที่ ๔ เรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ผลิตภัณฑ์ชุมชน บนวิถีพอเพียง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง SME สินค้าดีสู่ชุมชน (๒)
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส ๒๒๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

การทำบัญชี คือ การจดบันทึก ข้อมูลเกี่ยวกับเงื่อนไขปัจจัยในการดำรงชีวิตของตัวเอง และภายในครอบครัว ชุมชน รวมถึงประเทศ ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกจะเป็นตัวบ่งบอกถึงการใช้เงิน การได้รับเงินจากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ของชีวิตของผู้จดบันทึก ซึ่งสามารถนำข้อมูลอดีตมาบอกถึงผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอนาคต ข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ จึงเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนชีวิตและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต

โดยการทำบัญชีครัวเรือนเบื้องต้นนั้น มีเป้าหมายในการมุ่งให้เกิดการรับรู้การใช้จ่าย และประเภทการใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความคุ้มค่าหรือประเด็นการใช้เงินที่เสียไปในแต่ละวัน เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจและเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันจากความฟุ่มเฟือยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจดบัญชีมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

รายงานเงินสดรับ - จ่าย

ชื่อผู้ประกอบกิจการ _____ เลขประจำตัวประชาชน

ชื่อสถานประกอบการ _____ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ (บาท)	รายจ่าย (บาท)		หมายเหตุ
			ซื้อสินค้า	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	

ที่มา : กรมสรรพากร

รายรับ หรือ รายได้ คือ เงิน หรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ หรือผลตอบแทนที่ได้รับจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ หรือ ผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เช่น รายได้จากค่าจ้างแรงงาน เงินเดือน ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร หรือ จากเงินให้กู้ยืม รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ เป็นต้น

รายจ่าย หรือ ค่าใช้จ่าย คือ เงินหรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ ที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งตอบแทนกลับมา สิ่งตอบแทนอาจเป็นสินค้าหรือบริการ เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า (ค่าสาธารณูปโภค) ค่าน้ำมัน ค่าหนังสือตำรา เป็นต้น หรือรายจ่าย อาจไม่ได้รับสิ่งตอบแทนคือสินค้าหรือบริการก็ได้ เช่น เงินบริจาคเพื่อการกุศล เงินทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า เป็นต้น

เงินคงเหลือ คือ เงิน หรือ ทรัพย์สินที่วัดมูลค่าได้ หลังจากนำรายรับลบด้วยรายจ่ายแล้วปรากฏรายรับมากกว่ารายจ่ายจะทำให้มีเงินคงเหลือ หรือในหลักทางบัญชีเรียกว่า กำไร แต่หากหลังจากนำรายรับลบด้วยรายจ่ายแล้วปรากฏว่ารายจ่ายมากกว่ารายรับจะทำให้เงินคงเหลือติดลบหรือทางบัญชีเรียกว่าขาดทุนนั่นเอง